

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Інститут журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
Інституту журналістики
з навчально-виховної роботи
Корнєєв В. М
«09» _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВНЗ

**для здобувачів освітньо-наукового рівня
доктор філософії**

**Для всіх спеціальностей, ліцензованих у Київському національному
університеті імені Тараса Шевченка для третього (освітньо-наукового) рівня**

Вид дисципліни	вибіркова
Форма навчання	денна/заочна
Навчальний рік	2018/2019
Рік навчання	2
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **Марушкевич Алла Адамівна**, д.п.н., професор, завідувач кафедри педагогіки факультету психології

Пролонговано: на 2019/2020 н.р. Валюєва А.М. «02» 09 2019 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2018

1. Мета дисципліни сприяти формуванню у аспірантів компетенцій щодо практичного оволодіння основними видами діяльності науково-педагогічного працівника, професійно-педагогічної компетентності у процесі теоретичної і практичної підготовки до майбутньої професійно-педагогічної діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Аспірант має **знати** зміст курсів «Актуальні проблеми дидактики та теорії виховання у вищій школі»; «Педагогіка вищої школи», «Педагогічна майстерність викладача», «Методика викладання у вищій школі».,

2. Аспірант має **уміти** визначати коло компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності.

3. **Володіти навичками** осмислення педагогічних фактів; здатністю до проведення емпіричних науково-педагогічних досліджень з проблем професійно-педагогічної компетентності викладача.

3. Анотація навчальної дисципліни: належить до переліку вільного вибору, складається з теоретичної і практичної частин. У першій розкриваються вимоги до особистісних і професійних якостей (професіограма, компетентності) викладача, його ролі у суспільстві, сутність, види і зміст викладацької діяльності, її планування, нормативно-правові засади організації, соціальні гарантії та порядок підвищення кваліфікації, роль самоосвіти і самовиховання у вдосконаленні професійно-педагогічної компетентності. Аналізуються проблеми планування наукової роботи та керівництва науковими дослідженнями здобувачів, види та специфіка професійно-педагогічної діяльності, майстерності, застосування інноваційних освітніх технологій в освітньому процесі. Розкриваються правила та етика педагогічного спілкування.

4. Завдання вивчення дисципліни формування складових інтегральної компетентності: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики; загальних і фахових компетентностей: здатність збирати, опрацьовувати та аналізувати педагогічні джерела; до побудови тлумачно-інтерпретативних схем педагогічного наративу з використанням існуючих та власних теоретичних моделей у педагогічному дослідженні; самостійно розробляти та запроваджувати педагогічну методологію.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	вимоги до особистісних і професійних якостей науково-педагогічного працівника; основні посади; види професійної діяльності; права, обов'язки, соц. гарантії	лекція	усна відповідь презентації дискурс, іспит	30%
1.2	нормативно-правові засади, планування професійно-педагогічної підготовки, підготовка до навчання і виховання студентів, навчально-методичної діяльності та науково-дослідницької роботи			
1.3	структуру професійно-педагогічної майстерності, шляхи формування, самоосвіта і самовдосконалення у становленні професійно-педагогічної майстерності			
1.4	поняття професійної етики, педагогічного такту, етики педагогічного спілкування у професійно-педагогічному становленні науково-педагогічного працівника			
2.1	характеризувати зміст підготовки науково-педагогічного працівника до планування та забезпечення навчальної і виховної діяльності у ВНЗ	практичні заняття	виконання практичних завдань, виступи, презентації, іспит	30%
2.2	характеризувати особливості підготовки науково-педагогічного працівника до планування та забезпечення наукової діяльності у ВНЗ			
2.3	аналізувати теоретичні і практичні аспекти запобігання конфліктів у науково-педагогічній діяльності викладача ВНЗ			
2.4	аналізувати структуру системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників			
3.1	здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій в навчальному і виховному процесах	самостійна робота, проектна робота	оцінювання виступів, презентацій, іспит,	20%

3.2	здатність спілкуватись у діалоговому режимі зі здобувачами освіти, колегами, науковою спільнотою		захист проектної роботи	
3.3	здатність володіти різними формами презентації досягнень у сфері навчання, виховання здобувачів освіти			
3.4	здатність отримувати нові знання щодо педагогічного впливу на особистість студента			
3.5	здатність відповідально діяти у професійно-визначальних ситуаціях			
4.1	автономно і відповідально усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики			
4.2.	знаходити необхідну інформацію з різних джерел, упорядковувати її, оцінювати її достовірність, пояснювати значущість, приймати обґрунтовані рішення	практичні заняття, самостійна робота	оцінювання виступів, презентацій, іспит	20%
4.3.	відповідальність за результати рішень, здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися під час створення і реалізації навчальних проектів			

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання: (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання аспірантів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Обов'язковим для допуску до іспиту є виконання проектного завдання.

Семестрове оцінювання:

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМІ	
	<i>Min.</i> – 36 балів	<i>Max.</i> – 60 балів
Усна відповідь, презентація	12	20
Виконання практичних завдань	6	10
Проектне завдання	12*1 = 12	20*1 = 20
Самостійна робота	6	10
Іспит	<i>Min.</i> 24 бали / <i>Max.</i> 40 балів	

Для аспірантів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів* для одержання допуску до іспиту аспірант має відзвітувати про самостійну індивідуальну роботу, виконані практичні і проектне завдання. Рекомендований мінімум для допуску до іспиту – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Екзамен	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

Здобувач, який у поточному семестрі мав пропуски занять і до початку сесії не засвоїв матеріал пропущених тем до атестації не допускається.

Здобувач може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: 1) не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; 2) якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату. Рішення про недопущення за поданням викладача приймається деканом та оприлюднюється до початку відповідного контролю.

Викладач на останньому занятті повідомляє здобувачів про їх рейтинг у балах.

Підсумкове оцінювання відбувається в усній формі. Білет складається з двох питань. Кожне питання оцінюється від 12 до 20 балів, що в загальному підсумку складає від 24 до 40 балів.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання аспірантів здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, презентація, виконання практичних завдань. Проектне завдання виконується протягом вивчення курсу, презентується і оцінюється на останньому практичному занятті. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 60 балів. Іспит – 40 балів. Сумарно аспірант може отримати максимально 100 балів.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план:

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин			
		лекції	практичні заняття	консультації	С/Р
1	Професійно-педагогічна діяльність науково-педагогічного працівника	4			12
2	Професійно-педагогічна підготовка науково-педагогічного працівника	6			12
3	Педагогічна майстерність у професійно-педагогічній підготовці науково-педагогічного працівника	4			12
4	Професійна етика у професійно-педагогічній підготовці науково-педагогічного працівника	4			12
5	Підготовка науково-педагогічного працівника до планування та забезпечення навчальної і виховної діяльності у ВНЗ		1		12
6	Підготовка науково-педагогічного працівника до планування та забезпечення наукової діяльності у ВНЗ		1		12
7	Теорія і практика запобігання конфліктів у науково-педагогічній діяльності викладача ВНЗ		1		12
8	Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, захист проекту		1	2	12
ВСЬОГО ЗА КУРС		18	4	2	96

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Практичні – **4 год.**

Консультації – **2 год**

Самостійна робота – **96 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні

1. **Богданова І.М.** Технології в освіті: теоретико-методологічний аспект: монографія / І. М. Богданова. – Одеса: ТЕС, 1999. – 146с.
2. **Буркова Л.В.** Соціомічні професії: інноваційна підготовка фахівців у Вищих навчальних закладах: монографія / Л.В.Буркова. – К.: ТОВ «Інформаційні системи» 2010. – 278 с.
3. **Васянович Г.П.** Педагогічна етика: Навчально-методичний посібник. – Львів: Норма, 2005.- 344 с.
4. **Гура О. І.** Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу : теоретико-методологічний аспект : монографія / О. І. Гура. – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2006. – 332 с.
5. **Закон України «Про вищу освіту»** від 01.07.2014 № 1556-VII // Голос України. – 6 серпня 2014.
6. **Інноваційні педагогічні технології:** теорія і практика використання у вищій школі: [монографія] /І.І.Доброскок, В.П.Коцур, С.О.Нікітчина та ін.. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – 284с.
7. **Кловак Г. Т.** Основи педагогічних досліджень: Навч. посіб. для вищих пед. навч. закладів / Г. Т. Кловак. – Чернігів: Чернігів. держ. центр наук.-техн. і економ. інформації, 2003. – 260 с.
8. **Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.-** [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
9. **Соловей М. І.** Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: посіб. для студ. вищих навч. закладів / М.І. Соловей, Є.С. Спіцин, В. В. Кудіна. – [Вид. 2-ге, переробл. і доп.]. – К.: Ленвіт, 2009. – 192 с.
10. **Ягоднікова В.В.** Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / В.В. Ягоднікова. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. – 70с.

Додаткові

1. **Артемова Л.** Лабораторні роботи як навчальні дослідження під час аудиторних занять / Л. Артемова // Вища школа. – 2012. - №5. – С.44 – 52.
2. **Бондарчук Ю.** Удосконалення форм і методів навчання відповідно до вимог Болонського процесу / Ю.Бондарчук, Г. Чуйко, Н.Чуйко// Вища школа. – 2005. – №2. – С. 35-41.
3. **Всесвітня декларація про вищу освіту для XXI ст..:**підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конвенцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року // Образование в XXI веке. – К.,2001. – С. 29 – 30.
4. **Дзундза А., Лосєва Н.** Вища школа: до проблеми тестування / А. Дзундза, Н. Лосєва // Освіта і управління. – 2003. – Т. 6. – №3. – С. 114-118.
5. **Дмитриченко М.Ф.** Вища освіта і Болонський процес: Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф. Дмитриченко, Б.І. Хорошун, О.М. Язвінська, В.Д. Данчук. – К., 2006. – 440 с.
6. **Зварич І.М.** Педагогічні засади оцінювання знань студентів у вищих навчальних закладах США: монографія /І.М. Зварич. – К.: Фенікс, 2008. – 209 с.
7. **Зварич І.М.** Тестування педагогічної компетентності викладачів США /І.М. Зварич // Вища освіта України. – 2012. - №4. – С.92 – 99.
8. **Іщенко Т.** Особливості та проблеми національної вищої освіти / Т. Іщенко, М. Хоменко / Т. Іщенко// Вища школа. – 2011. – № 11. – С. 7 – 14.

9. **Концепція національного** виховання студентської молоді // Освіта і управління. -2009. –Т.12. -№2. – С. 80 - 82.
10. **Короткий енциклопедичний словник** зарубіжних педагогічних термінів // За ред. І.Г. Тараненко, Б.Ф. Мельниченка, Г.В. Степенко. – К.: ІСДО, 1996. – 68 с.
11. **Куклін О.** Стратегічні пріоритети розвитку вищої освіти України / О. Куклін // Вища школа. - 2012. - №8. – С.28-36.
12. **Локшина О.** Світові тенденції (з історії становлення та розвитку моніторингу якості освіти) / О. Локшина//Управління освітою. – 2003. – №5. – С.11-23.
13. **Луговий В.І.** Компетентності та компетенції: поняття-термінологічний дискурс / В. І. Луговий // Вища освіта України [Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи : методологія, теорія технології»]. – К. : Гнозис, 2009. – № 3 (додаток 1). – С. 8-14.
14. **Марушкевич А.А., Кошечко Н.В.** Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / А.А. Марушкевич, Н.В. Кошечко.– К.: ВПЦ «Київський університет» 2007. – 80 с.
15. **Оболенська Т.** Нова парадигма виховної роботи в університеті /Т. Оболенська// Вища школа. – 2011. - №12. – С.66 – 73.
16. **Олексенко В.** Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ / В.Олексенко // Вища освіта України. – 2004. – №2. – С. 66-70.
17. **Органи** студентського самоврядування: активізація громадянської, соціальної, патріотичної свідомості студентської молоді: методичні рекомендації / Укл. О.П.Корольчук, М.І.Поночовний. – К., 2001. – 18 с.
18. **Соколова І.** Інститут кураторів у вузі/І.Соколова// Освіта і управління. – 1998. – №4. – С. 74-82.
19. **Чибісова Н.** Моральне виховання як один з провідних напрямів виховної роботи в умовах становлення безперервної освіти / Н. Чибісова// Вища школа. – 2012. - №5. – С.31 – 37.

10. Додаткові ресурси:

Завдання для підготовки до семінарів, проектні завдання можна отримати через електронну пошту викладача pedagogika@ukr.net